

Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието*	
(Приложете към формуляра допълнителна информация/документи)	
Институция: Министерство на здравеопазването	Нормативен акт: Проект на ПМС за изменен и допълнение на Правилника за устройство и организация на работата на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи
За включване в законодателната/ оперативната програма на Министерския съвет за периода: първото полугодие на 2018 г.	Дата: 29.05.2018 г.
Контакт за въпроси:	Телефон:
<p>1. Дефиниране на проблема:</p> <p><i>1.1. Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна.</i></p> <p>Необходимостта от изменения в действащия Правилник за устройство и организация на работата на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи (ПУОРОМЕРКМЕ), се обуславя от направените в Закона за здравето промени, обн. ДВ, бр. 18/2018 г. и наличието на несъвършенства в съществуващата към момента подзаконова нормативна уредба, установени в нейното практическо прилагане от органите на медицинската експертиза.</p> <p><i>1.2. Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).</i></p> <p>В бр.18 на „Държавен вестник“ от 27.02.2018 г. е обнародван Закон за изменение и допълнение на Закона за здравето, с който е изменен и допълнен чл. 10б, даващ възможност на лекарите, упражняващи медицинска дейност, да участват и в работата на органите на медицинската експертиза. С тази промяна се постига премахване на кадровия дефицит в органите на медицинската експертиза, създават се равнопоставени условия на труд по отношение на лекарите, работещи в органите на медицинската експертиза, спрямо техните колеги от болничната и извънболнична помощ, осигуряват се мерки за</p>	

предотвратяване на конфликт на интереси, както и възможност на лекарите, осъществяващи медицинската експертиза, да поддържат високо ниво на професионален опит и квалификация.

Правилникът за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи (ПМС № 83 от 2010 г., обн., ДВ, бр. 34 от 2010 г.) не е синхронизиран с цитираните изменения в Закона за здравето, на чието основание се издава и по този начин се явява нормативно противоречие.

Освен това в практиката по прилагане на Правилника са установени редица проблеми, които са свързани с: трудностите при окомплектоване на Териториалните експертни лекарски комисии (ТЕЛК) с необходимите специалисти по отделните профили на заболяванията, подлежащи на освидетелстване; излишното ангажиране на освидетелстваните лица с клиничен преглед в случаите, когато медицинската документация напълно обективизира тяхното състояние.

Гореизложените проблеми, обуславящи предложените промени в ПУОРОМЕРКМЕ, не могат да бъдат решени в рамките на съществуващото към момента законодателство единствено чрез промяна в организацията на работа или чрез въвеждане на нови технологични възможности, тъй като самата организация на работа на органите на медицинската експертиза е обект на регламента в ПУОРОМЕРКМЕ.

1.3. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт, или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последващи оценки на нормативния акт, както и анализи за изпълнението на политиката.

2. Цели:

2.1. Синхронизиране на Правилника със Закона за здравето.

2.2. Постигане на редица улеснения за хората, подлежащи на освидетелстване, чрез въвеждане на организационни промени в работата на ТЕЛК и НЕЛК – по-кратки срокове за освидетелстване, неангажиране с явяване пред ТЕЛК и НЕЛК за извършване на клиничен преглед когато медицинската документация обективизира здравословното състояние напълно;

2.3. По-лесно сформирание на съставите на ТЕЛК и по-гъвкава работа на комисиите предвид възможността лекарите да осъществяват и други дейности освен медицинската експертиза, както и поради премахване на изискването те да работят в ТЕЛК задължително на трудов договор и на пълен работен ден.

Посочените цели напълно удовлетворяват стремежа да се решат натрупаните през годините проблеми, повечето от които са станали обект на неодобрение на цялото общество.

Посочете целите, които си поставя нормативната промяна, по конкретен и измерим начин и график, ако е приложимо, за тяхното постигане. Съответстват ли целите на действащата стратегическа рамка?

3. Идентифициране на заинтересованите страни:

1. Министерство на здравеопазването;
2. Органите на медицинската експертиза – лекуващите лекари, ЛКК, ТЕЛК, НЕЛК, лекарски организации;
3. Осигурените лица;
4. Пациентски организации и организации на хората с увреждания.

Непреки заинтересовани страни - осигурителите, Националният осигурителен институт, Агенцията за социално подпомагане, Агенцията за хората с увреждания.

Посочете всички потенциални засегнати и заинтересовани страни, върху които предложението ще окаже пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи, др.).

4. Варианти на действие:

Вариант 0 - Без действие

При този вариант ще продължи да се наблюдава запазване на идентифицираните проблеми.

Освен това запазването на настоящата регулаторна рамка, в която преките участници ще продължат да функционират без промяна, ще бъде причина за противоречие между Закона за здравето и ПУОРОМЕРКМЕ.

Вариант 1 - Законодателни мерки

При този вариант чрез приемане на предложените изменения и допълнения в ПУОРОМЕРКМЕ ще се постигне синхронизиране на подзаконовата нормативна уредба със Закона за здравето, както и организационно подобряване в работата на органите на медицинска експертиза и постигане на значително по-голяма удовлетвореност от страна на освидетелстваните лица.

С промените в ПУОРОМЕРКМЕ се осигурява значително по-голяма свобода за ръководителите на лечебни заведения, към които са разкрити ТЕЛК, за избор на специалисти, с които да сключат договор за осъществяване на медицинската експертиза. Това се постига като се премахва ограничаващото изискване за лекарите в състава на ТЕЛК да са на пълен работен ден и освен това се дава възможност да се определят лекари – резервни членове. По този начин се постига благоприятен ефект по отношение състава от експерти в ТЕЛК, които могат да са взаимнозаменяеми, което допринася за по-голяма гъвкавост в работата на комисията. Целта на тази промяна е създаване на възможност да се разкрийт повече ТЕЛК, включително и към лечебните заведения в по-малките градове,

осигуряване на по-голяма достъпност на лицата, подлежащи на освидетелстване и съкращаване на сроковете за получаване на експертно решение.

В синхрон с горното се премахва и изискването лекарите от ТЕЛК да са задължително на трудов договор, което дава възможност да се привличат много повече специалисти в състава на ТЕЛК, без ограничение на какъв договор ще осъществяват експертната дейност. Тази промяна е в съответствие с промяната в чл. 106 от Закона за здравето, предвид дадената възможност на лекарите в ТЕЛК да упражняват същевременно своята лекарска професия извън дейността си в комисията.

Изискването за задължително обучение на новопостъпилите специалисти в състава на ТЕЛК остава, но се предвижда промяна на неговия механизъм, като ще се даде възможност то да става дистанционно, чрез електронната страница на НЕЛК, без откъсване на специалистите от работа.

С цел синхронизиране на текстовете на Правилника с тези на Закона за здравето, се регламентират условията, при които лекар не може да участва при извършване на медицинска експертиза. По този начин се осигурява механизъм за предотвратяване на конфликти на интереси и евентуални корупционни практики, свързани с освидетелстването на лицата.

Съществена промяна в експертната дейност на ТЕЛК е регламентирането на възможността комисията да се произнася предимно въз основа на предоставената медицинска документация и само при необходимост да се осъществява клиничен преглед и да се назначават допълнителни изследвания и консултации със специалисти. Уточнено е, че произнасянето по документи се извършва когато предоставената медицинска документация обективизира степента на увреждане и функционален дефицит на заболелия орган и/или система и не е необходимо за нуждите на експертизата извършването на клиничен преглед и/или назначаването на допълнителни изследвания и консултации. По този начин ще се намали прякото ангажиране на хората, свързано с разход на средства и време, отсъствие от работа и други неблагоприятни последици за тях, в случаите когато медицинската документация е напълно достатъчна за произнасяне на ТЕЛК и клиничният преглед няма да допринесе за определяне на степента на увреждане.

Нов момент в дейността на ТЕЛК е допълнението на комисиите задължително да се произнасят за необходимостта от снабдяване с медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения. Това се прави с цел да се преустанови излишното ангажиране на хората с увреждания да търсят допълнително експертно становище от лекарски консултативни комисии (ЛКК) специално за тази цел. Тази дейност остава и за ЛКК (както и до сега), тъй като след получаване на експертното становище от ТЕЛК могат да настъпят нови обстоятелства в здравословното състояние на освидетелстваните лица, които да изискват ползването на нови медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения, за което следва да се произнесат ЛКК. Освен това има случаи, в които лицата се нуждаят от медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения без да са освидетелствани от ТЕЛК и тогава за тях също е по-достъпно експертното становище на ЛКК.

Конкретизирани са функциите на НЕЛК, като се премахват някои нецелесъобразни или неработещи текстове: отменя се текстът, съгласно който НЕЛК осъществява диагностични и експертни функции по проблемите на медицинската експертиза, тъй като НЕЛК никога не е диагностицирал заболяванията и състоянията на освидетелстваните

лица; прецизира се и структурата на НЕЛК, като се премахва конкретизирането на специализираните лекарски състави, както и участието на представител на НОИ, което е в синхрон с текстовете на Закона за здравето; отпада изискването лекарите, работещи в НЕЛК, да отработват половин работен ден седмично в университетските болници на територията на София, тъй като това са специалисти с достатъчен професионален опит и откъсването им от дейността по медицинската експертиза само ще допринесе за забавяне на тази дейност, което не е в интерес на пациентите.

Произнасянето на НЕЛК по обжалваните решения на ТЕЛК се предвижда да става изцяло въз основа на медицинската документация към момента на постановяване на обжалваното решение. Тази промяна е целесъобразна от гледна точка на динамиката в развитието на заболяването, което правопоражда определянето на конкретен процент трайна неработоспособност, тъй като освидетелстването в ТЕЛК е при конкретни характеристики на състоянието на лицето, които към момента на освидетелстване в НЕЛК могат да бъдат съществено променени. По тази причина експертизата в НЕЛК ще се извършва въз основа на медицинските документи, въз основа на които е извършена експертизата от ТЕЛК, а не въз основа на клиничен преглед или нови медицински документи, отдалечени във времето от първоначалното освидетелстване. В тази връзка отпада възможността НЕЛК да събира допълнителни данни за заболяването, вида и степента на увреждане на лицата, необходимостта НЕЛК да иска мнението на други специалисти, както и да насочва болните за диагностично уточняване в лечебните заведения по своя преценка.

Променя се обхватът на произнасянето на НЕЛК при обжалване на експертни решения на ТЕЛК. До сега произнасянето е по всички поводи, предвидени в Наредбата за медицинската експертиза. Промяната въвежда изискването НЕЛК да се произнася само по поводите, посочени в жалбата и предвидени в цитираната наредба.

Уточнена е дейността на експертния съвет към НЕЛК, като е регламентиран редът, по който се провеждат заседанията и начинът, по който се взимат решенията. Целта е да се въведат по-ясни правила в работата на този орган.

Вариант 2 – предприемане на нерегулаторни възможности

Не съществуват нерегулаторни възможни варианти на действие от страна на държавата като алтернатива на нормативната промяна на ПУОРОМЕРКМЕ.

идентифицирайте основните регулаторни и нерегулаторни възможни варианти на действие от страна на държавата, включително варианта „без действие“.

5. Негативни въздействия:

Вариант 0 - Без действие

Ще остане нормативното несъответствие между Закона за здравето и ПУОРОМЕРКМЕ. Ще останат и ще се задълбочават във времето всички доказани в практиката негативни явления, свързани с проблеми в организацията на работа на органите на медицинската експертиза.

Вариант 1 - Законодателни мерки

Всички очаквания от предложените промени в ПУОРОМЕРКМЕ са положителни.

Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други негативни въздействия за всеки един от вариантите, в т.ч. разходи (негативни въздействия) за идентифицираните заинтересовани страни в резултат на предприемане на действията. Пояснете кои разходи (негативни въздействия) се очаква да бъдат второстепенни и кои да са значителни.

6. Положителни въздействия:

Вариант 0 - Без действие

Няма положителни въздействия.

Вариант 1 - Законодателни мерки

Очакваните резултати от промените в Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи са свързани със синхронизиране с последните промени в Закона за здравето. Ще се премахнат редица ограничения пред ТЕЛК и ще се създадат много по-големи възможности за създаване на комисиите, което ще преодолее трудностите, съществуващи понастоящем при тяхното окомплектоване със специалисти. Ще се създаде възможност за разкриване на ТЕЛК и към лечебните заведения в по-малките населени места.

Организация на работата в ТЕЛК ще стане по-гъвкава, което ще подпомогне процеса на по-своевременно освидетелстване на нуждаещите се лица и ще намали времето, което те чакат за да получат експертната си оценка от комисията. Така ще се осигури по-голяма достъпност за нуждаещите се от медицинска експертиза.

Очаква се също така да се намали административната тежест за освидетелстваните лица, тъй като то ще става преимуществено по предоставените медицински документи. Така ще се спести прякото ангажиране, загуба на време, отсъствие от работа на освидетелстваните лица и т.н. Допълването на дейностите на ТЕЛК с преценката относно необходимостта от снабдяване с медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения ще преустанови излишното ангажиране на хората с увреждания да търсят допълнително експертно становище от лекарските консултативни комисии (ЛКК) за тази цел.

Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други ползи за идентифицираните заинтересовани страни за всеки един от вариантите в резултат на предприемане на действията. Посочете как очакваните ползи кореспондират с формулираните цели.

7. Потенциални рискове:

При реализиране на предлаганите промени не са идентифицирани конкретни рискове.

Посочете възможните рискове от приемането на нормативната промяна, включително възникване на съдебни спорове.

8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица:

Ще се повиши

Ще се намали

Няма ефект

8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?

Не

9. Създават ли се нови регистри?

Не

Когато отговорът е „да“, посочете колко и кои са те

.....

10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)?

Актът засяга пряко МСП

Актът не засяга МСП

Няма ефект

11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието?

Да

Не

12. Обществени консултации: Проектът на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи ще бъде публикуван на Портала за обществени публикации и на интернет страницата на Министерство на здравеопазването за получаване на предложения и становища в срок от 30 дни.

Справката за отразените становища ще бъде публикувана след приключване на обществените консултации.

Обобщете най-важните въпроси за консултации в случай на извършване на цялостна оценка на въздействието или за обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

13. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Да

Не

.....
.....

Моля посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 8.1 и 8.2, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

14. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Име и длъжност: Д-р Ивиан Бенишев, директор дирекция „Медицински дейности“

Дата: 13.04.2018 г.

Подпис: